

Datum: 16. aprila 2026

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Služba za EU in mednarodne zadeve
Gospod Luka Vombek
Langusova ulica 4,
1000 Ljubljana

luka.vombek@gov.si
gp.mope@gov.si

Zadeva: Mnenje GZS k stališču Republike Slovenije k predlogu Uredbe COM(2025) 984 o pospešitvi okoljskih presoj

Spoštovani,

zahvaljujemo se za posredovano stališče Republike Slovenije k predlogu uredbe COM(2025) 984 o pospešitvi okoljskih presoj, ki je del okoljskega omnibusa. GZS v celoti podpira predlog in usmeritve EK in v nadaljevanju podaja argumentirano stališče ter dodatne predloge, ki so usklajeni tudi s evropskim združenjem Eurochambres, katerega članica je GZS.

GZS izraža podporo prizadevanjem Evropske unije za racionalizacijo, digitalizacijo in harmonizacijo postopkov okoljskih presoj. Poudarjamo, da obstoječi upravni postopki v Republiki Sloveniji izkazujejo tendenco k nepreglednosti in neučinkovitosti, kar ima za posledico zaviranje investicij, omejevanje tehnološkega razvoja ter zmanjševanje konkurenčnosti gospodarstva. Podobne težave zaznavajo tudi druge države članice, ki si prizadevajo za večjo procesno učinkovitost preko izmenjave dobrih praks in uvajanja digitalnih rešitev. GZS kot osrednjo kritiko izpostavlja pretirano zadržanost stališča RS, ki v ključnih segmentih (določanje rokov, digitalizacija postopkov, enotna kontaktna točka – t.i. SPOC, koordinacija med posameznimi postopki) predlaga povečanje fleksibilnosti, kar bi dejansko pomenilo ohranitev obstoječega stanja. GZS poudarja, da v slovenskem pravnem prostoru ni več možnosti za parcialne in nekonsistentne rešitve, saj dolgotrajnost in nepreglednost postopkov neposredno vplivata na razvojne potenciale. Skladno s tem se GZS zavzema, da RS podpre temeljno vsebino predloga uredbe, in sicer vzpostavitev enotnega, preglednega in časovno določenega normativnega okvira za presojo vplivov na okolje ter strateške presoje in z njimi povezane postopke.

GZS ne more sprejeti stališča RS o prostovoljni uvedbi SPOC, saj razdrobljenost pristojnosti vodi v poglobljanje postopkovnih zastojev. GZS zagovarja obvezno in jasno implementacijo enotne kontaktne točke, ki mora delovati kot centralni koordinator, ne pa kot dodatni filtrirni organ. Pri koordinaciji različnih presoj (SEA/EIA in sektorske presoje) GZS opozarja, da

predlog uredbe ne predvideva izenačitve vsebine, temveč procesno usklajenost, zmanjšanje podvajanj ter vzpostavitev enotnega in sinhroniziranega postopka. GZS predlaga, da RS v pogajanjih ne ovira sprejemanja teh rešitev, temveč oblikuje ustrezne varovalke za ohranitev strateške ravni presoje.

GZS poudarja, da so roki in procesna disciplina (v 7. členu) bistvena za zagotavljanje večje učinkovitosti postopkov; kritika RS glede "nerealnosti" rokov pomeni v očeh GZS pasivno vztrajanje pri trenutni nepredvidljivosti. GZS zato predlaga izjemno podaljšanje zgolj za posebej kompleksne primere, ob pogoju strogo utemeljenega in časovno omejenega podaljšanja.

V zvezi z digitalizacijo (10. člen) se GZS ne more strinjati s stališčem RS glede daljših prehodnih obdobj in poudarja, da digitalizacija ni zgolj informacijsko-tehnološki projekt, temveč pogoj za vzpostavitev procesne discipline in preglednosti. GZS podpira postopno uvajanje digitalnih rešitev, ne more pa podpreti vsakršnega splošnega odloga, ter opozarja na relevantne primere dobrih praks iz držav članic, kot sta Estonija in Litva.

Pri institutu vsebinske prekluzije (6. člen) GZS izraža podporo omejevanju novih argumentov v sodnih postopkih, obenem pa izpostavlja, da je učinkovitost omenjenega instituta odvisna od zgodnjega in transparentnega določanja okvira presoje ter digitalne sledljivosti vseh pripomb. Izpostavljam tudi podporo razbremenitvi mikro, malih in srednjih podjetij glede upravnih taks (11. člen), saj posebne takse v Republiki Sloveniji praviloma niso implementirane. GZS dodatno predlaga ponovno uvedbo instituta prijave spremembe, združevanje določenih postopkov ("ena vloga – ena odločba") ter vzpostavitev registra primerljivih odločitev. Opozarjamo na nujnost preprečevanja zlorab procesnih pravic in predlagamo uvedbo instituta skrbnika zadeve ter rednega notranjega nadzora za večjo učinkovitost vodenja postopkov. Priznavamo upravičenost opozoril RS glede čezmejnega sodelovanja in obravnave strateških sektorjev, vendar pozivamo k vsebinskim dopolnitvam in ne blokadam. V tem kontekstu izpostavljam potrebo po zagotovitvi minimalnega nabora prevodov, jasno določenih rokov in digitalnih orodij za čezmejno obveščanje.

V zaključku ocenjujemo, da stališče RS v trenutni obliki ne zasleduje interesov slovenskega gospodarstva ter predlagamo, da RS izkoristi predlog uredbe kot priložnost za pospešitev razvoja in dohitevanje naprednejših držav članic. GZS tako predlaga spremembo stališča RS v smeri aktivne podpore temeljnim rešitvam predloga uredbe, hiter začetek priprave nacionalnega akcijskega načrta, krepitev kadrovskih virov ter intenzivno digitalizacijo, kar je ključno za vzpostavitev predvidljivega, učinkovitega in konkurenčnega investicijskega okolja, nujnega za zeleni prehod in dolgoročno konkurenčnost Republike Slovenije.

V nadaljevanju podajamo bolj podrobno stališče GZS glede na točkovno analizo kot sledi.

✓ **Enotna kontaktna točka (SPOC) – 3. člen: RS mora izvedbeno jasnost**

RS v stališču izraža zadržke do obvezne enotne kontaktne točke (SPOC) in želi več fleksibilnosti, celo možnost, da se investitor obrne neposredno na pristojni organ, ker bi SPOC lahko povzročal “izgubljanje pojasnil”. **Takšno izhodišče je za gospodarstvo nesprejemljivo.** Ravno razdrobljenost pristojnosti, nejasno “kdo je za kaj zadolžen in odgovoren”, kar povzroča kroženje dokumentacije med organi, je eden ključnih razlogov za zastoje. Predlog uredbe namreč jasno izpostavlja, da SPOC postane edini naslov vlagatelja, koordinira presoje, nadzira roke in zagotavlja informacije o popolnosti, hkrati pa dopušča izbiro upravne ravni (lokalna/regionalna/nacionalna).

Če RS zdaj predlaga “prostovoljnost”, v praksi predlaga nadaljevanje sedanje fragmentacije – in s tem priznava, da Slovenija ne bo sposobna doseči primerljive učinkovitosti kot države, ki takšne pristope že izvajajo in so primeri dobrih praks (npr. “single point of contact” logika v NZIA/CRMA, kar je dejansko že evropski standard). GZS se strinja, da mora biti izvedba SPOC takšna, da ne povzroča dodatnega “filtriranja”. Rešitev je, da SPOC deluje kot koordinator (case-manager), pri čemer se ohrani strokovna komunikacija vlagatelja z vsebinskimi organi, vendar znotraj enotnega procesa, z jasnimi roki, odgovornostjo in sledljivostjo. To je izvedbeno vprašanje, ne argument proti SPOC.

✓ **Združevanje/koordinacija presoj (SEA/EIA in sektorske presoje 4. člen) – RS po našem mnenju napačno predstavlja tveganje, namesto da bi podprla odpravo podvajanj**

RS opozarja, da strateških in projektnih presoj pogosto ni mogoče združevati, ker gre za različna instrumenta; združevanje bi lahko “razgradilo” strateški nivo.

GZS pri tem opozarja, da predlog uredbe ne zahteva “izbrisa razlik”, temveč zahteva koordinacijo, usklajenost in odpravo zaporednosti, ki danes povzroča zamike in podvajanje vsebin in ne zahteva vsebinske zlitosti SEA/EIA, ampak procesno sinhronizacijo. Ravno zato je GZS večkrat jasno poudarila in predlagala, da izvedbeni akti, ki obravnavajo objekte z vplivi na okolje, ne gredo več v ponavljajočo CPVO, temveč se zadeva obravnava smiselno in ciljno npr. na način vzporednega vodenja okoljskih in gradbenih postopkov ter “one-stop-shop” pristop (ena vloga – ena kontaktna točka – en usklajen postopek – kjer mogoče ena odločba).

Če RS vztraja pri “nezmožnosti”, v praksi brani sedanjo fragmentacijo. RS naj v pogajanjih ne blokira 4. člena, temveč naj predlaga varovalke, da koordinacija ne pomeni “projektizacije” strateških presoj, ampak procesno sinhronizacijo: enoten scoping paket, enotna zbirka podatkov (“once-only”) in usklajena posvetovanja. To je skladno z bistvenim ciljem predloga uredbe – skupni procesni okvir in manj podvajanj.

✓ **Roki in procesna disciplina 7. člen – RS z argumentom “nerealno” dejansko brani sedanjo nepredvidljivost**

RS izrecno ne podpira skrajševanja rokov (7. člen) kot “nerealno zastavljenega”.

To je za gospodarstvo ključna točka nestrinjanja. Roki so osrednja vzvodna sila in jedro predloga uredbe, ki jo EK jasno naslavlja. GZS že nekaj let na različne načine jasno izpostavlja

to problematiko in jo jasno naslavlja, med drugim tudi v zaključkih posveta, kjer je predlagala fiksne roke za posamezne faze postopka, omejitev dopolnjevanja in mehanizme, ki preprečijo “neskončno dopolnjevanje” in “pozne nove zahteve”. Če Slovenija v pogajanjih začne izhajati iz tega, da so roki “nerealni”, potem v resnici sporoča, da ne namerava izvesti sprememb, ki jih EU predlaga ravno zaradi primerljivosti in konkurenčnosti notranjega trga. EU predlog pa izhaja iz dejstva, da je potrebno v vseh 27 članicah vzpostaviti minimalne roke in koordinirane postopke, da se odpravi razlika v učinkovitosti in pravni varnosti za investitorje. Da to ni abstraktno, kažejo tudi slovenski primeri iz prakse. V predstavitvi o časovnicah integralnih postopkov za infrastrukturne projekte so navedena trajanja v letih, ponavljajoče sodne odprave odločb, dolge faze pridobivanja mnenj in veliko število stranskih udeležencev. To je ravno tisto, kar mora nova uredba prekiniti: z roki, disciplino in preprečevanjem ponovnega odpiranja že rešenih vprašanj.

Menimo, da kritika RS glede uvedbe obvezujočih rokov in njena zavrnitev nista tisto, kar bi konstruktivno prispevalo k izboljšanju stanja na področju izdaje dovoljenj. Zadržki povečujejo regulatorno razdrobljenost in zmanjšujejo pravno varnost/investicijsko predvidljivost. Podpiramo pa, da se v pogajanjih doseže jasna določitev izjem: npr. omejena možnost podaljšanja v posebej kompleksnih primerih, vendar strogo obrazložena in časovno omejena, kar se nam zdi konstruktivno. Zavrnitev rokov pa ni.

Obenem pozdravljamo, ker določa obseg in podrobnost podatkov, ki jih mora investitor pripraviti v vlogi. Še posebej pomemben je pri tem sklep o popolnosti vloge, po katerem ni več mogoče razširjanje obsega zahtev s strani upravnega organa. Člani omenjajo, da se po več pozivov k dopolnjevanju vlog, v postopkih, ki trajajo več mesecev ali let, pojavljajo celo ob pričakovanem zaključku postopka nove zahteve po dodatnih študijah, ki v prvih pozivih niso bile predmet vsebinskih zahtev. To dodatno podaljšuje postopke še v fazah, kjer investitorji že pričakujejo končne odločitve upravnega organa. Kjer morajo investitorji opraviti več presoj oziroma faz postopka, nemalokrat ugotavljajo, da se vsebinske zahteve v različnih postopkih ali delih postopkov ponavljajo.

- ✓ **Digitalizacija (10. člen) – RS ne sme zahtevati “daljših rokov”, temveč takojšen akcijski načrt in fazno izvedbo (ne odloga)**

RS priznava, da je digitalizacija korak v pravo smer, a ne podpira rokov za digitalizacijo (10. člen) in zahteva daljša prehodna obdobja.

GZS na to odgovarja jasno: **digitalizacija ni IT projekt “za nekega dne”, ampak operativna hrbtenica procesne discipline, brez katere roki in enotna praksa niso izvedljivi.** To izrecno naslavlja predlog uredbe in tisto, kar GZS jasno poudarja: potrebujemo enotno digitalno platformo, ki omogoča sproti vpogled v faze zadeve, javni dostop do ključnih dokumentov (okoljska poročila, PVO, mnenja), in povezavo evidenc.

Če Slovenija v pogajanjih zagovarja podaljšanje rokov, to de facto pomeni, da bo Slovenija tudi v prihodnje delovala počasneje od članic, ki so digitalizacijo že postavile kot standard (primeri dobrih praks, ki jih je GZS v posredovanih gradivih v zvezi s predmetno problematiko na MOPE jasno predstavila: Estonija z digitalnimi opomniki, avtomatiziranimi kontrolnimi listami in javnim prikazom statusov; Litva s centralno agencijo AAA kot formalnim SPOC in enotno metodološko šablono, ki drastično zmanjša dopolnitve in poveča pravno odpornost odločitev).

Strinjamo se z mnenjem RS, da so zastavljeni roki v predlogu uredbe ambiciozni. Menimo pa, da je pravilen odziv nanje fazna izvedba po funkcionalnostih, ne splošno podaljšanje rokov. To

pomeni: najprej e-vloga, statusi in roki (procesna disciplina), nato interoperabilnost in “once-only”, nato čezmejne identitete. To je izvedbena faznost, ne “odlog”.

- ✓ **Vsebinska prekluzija, 6. člen – RS spregleda, da prekluzija deluje le ob zgodnjem, jasnem “scopingu” in transparentni evidenci pripomb**

RS podpira 6. člen (prepoved novih argumentov v sodnem postopku, če niso bili navedeni v upravnem postopku).

GZS navedeno podpira. Vendar dodajamo: ta mehanizem je učinkovit in pravičen le, če so izpolnjeni pogoji, ki jih RS v stališču ne izpostavi dovolj jasno: zgodnja faza mora omogočiti realno možnost podaje relevantnih pripomb, organ mora zagotoviti sledljivost in odzive na pripombe. Ravno zato GZS zagovarja posvetovalno konferenco (screening + scoping), standardizacijo dokumentacije in digitalno sledljivost – brez tega prekluzija postane formalistična, ne pa instrument učinkovitosti.

6) Takse/pristojbine za MSP, 11. člen – stališče RS je preveč defenzivno; pravilna razlaga je “level playing field” in razbremenitev tam, kjer takse obstajajo

RS v stališču prosi za pojasnilo 11. člena, ker se ta nanaša na opustitev upravnih taks in pristojbin za MSP.

Na GZS poudarjamo, da je treba 11. člen razumeti v kontekstu enotnega trga in konkurenčnosti, ki ju predlog uredbe tudi sicer zasleduje. V EU obstajajo države članice, kjer se postopki okoljskih presoj in izdaje dovoljenj zaračunavajo prek upravnih taks ali pristojbin, in države, kjer takšne sistemske dajatve za vodenje teh postopkov niso uveljavljene ali pa so zanemarljive.

V Sloveniji se za vodenje postopkov okoljskih presoj in izdaje okoljskih dovoljenj praviloma ne zaračunavajo posebne upravne takse ali pristojbine, zato 11. člen predloga uredbe za Republiko Slovenijo praviloma ne bi pomenil proračunskega izpada. Stroški, ki v praksi nastajajo, se nanašajo predvsem na pripravo okoljskih poročil, strokovnih podlag in drugih elaboratov, ki jih – skladno z obstoječo ureditvijo in tudi s predlogom uredbe – nosi investitor, ne pa država. Ker je v besedilu 11. člena zapisano, da si države članice za opustitev taks *prizadevajo*, gre že jezikovno za usmeritev in spodbudo, ne za absolutno obveznost. Namen določbe je torej zmanjšanje administrativnih in finančnih bremen za MSP tam, kjer takšne dajatve dejansko obstajajo in predstavljajo oviro za hitrejšo izvedbo projektov, ter s tem prispevanje k bolj enakim konkurenčnim pogojem v EU. Zato ocenjujemo, da obravnavanje 11. člena kot proračunskega ali systemskega tveganja za Slovenijo ni utemeljeno. Pravilna razlaga člena je v funkciji **izenačevanja pogojev na notranjem trgu in razbremenitve gospodarstva**, kar je povsem skladno z osnovnim ciljem predloga uredbe: hitrejši, enotnejši in konkurenčnejši evropski okvir za investicije.

Dodatno predlagamo ponovno uvedbo instituta prijave spremembe, ki omogoča hitro ugotovitev, ali sprememba obratovanja zahteva novo presojo. Ukrep bi vsako leto prihranil mesece postopkov za več sto podjetij. Podpiramo združitev postopkov IGD in OVD v enoten postopek »ena vloga – ena odločba«, saj se podatki podvajajo, kar danes povzroča 12–24 mesecev dodatnih zamud. Za zagotovitev pravne varnosti predlagamo oblikovanje registra primerljivih odločitev (precedenčna baza), ki bi zagotovila enotno upravno prakso in zmanjšala tveganje sodnih sporov.

Obenem menimo, da je treba preprečiti zlorabe procesnih pravic s strani nevladnih organizacij, skladno z načeli COM(2025) 984, ki zahtevajo pravočasno, konkretno in strokovno utemeljeno sodelovanje javnosti. Za učinkovitejše vodenje postopkov PA predlagamo uvedbo skrbnikov zadev

in rednega notranjega nadzora, saj danes posamezne zadeve zastajajo tudi 3–12 mesecev brez procesnih dejanj.

Ob zaključku navajamo, da obstajajo točke, kjer je RS utemeljeno opozorila na izvedbene nejasnosti. Najpomembnejši sta čezmejno sodelovanje in vprašanje prevodov, rokov in načina sodelovanja (13. člen), ter potreba po jasnejših merilih pri strateških sektorjih/projektih (14. člen). Toda pravilen odziv RS ni “zadržek do predloga”, temveč predlog dopolnitev, ki vključuje minimalni nabor prevodov (npr. povzetek, ključne ugotovitve), jasno določene roke in digitalno orodje za čezmejno obveščanje. Pri strateških sektorjih naj RS predlaga jasna merila. Menimo, da Slovenija ne sme zoževati ambicije le na posamezne primere, temveč mora zagotavljati hitre postopke tudi za industrijske modernizacije, ki zmanjšujejo vplive na okolje in so ključne za konkurenčnost.

GZS ocenjuje, da posredovano stališče RS v ključnih točkah ne odraža interesov gospodarstva in da Slovenijo postavlja v položaj države, ki želi reformo upočasniti, namesto da bi jo uporabila kot priložnost za dohitevanje držav, ki so na tem področju že pred nami. Predlog COM(2025)984 je bil zasnovan prav zato, da se odpravi razdrobljenost in neenotnost praks v EU ter se vzpostavi skupen postopkovni okvir, digitalno privzeto delovanje in minimalni roki – to je bistvo evropske konkurenčnosti in enotnega trga. Zato mora RS spremeniti stališče iz “zadržkov” v “akcijsko podporo”.

Zato GZS predlaga, da MOPE:

- (1) spremeni stališče RS tako, da RS podpre jedro predloga (SPOC, roki, digitalizacija, koordinirani postopki), ob tem pa konstruktivno predlaga izboljšave (čezmejni prevodi, izvedbena faznost), ne pa odloga;**
- (2) nemudoma začne nacionalne priprave po modelu “akcijskega načrta”: imenovanje SPOC, načrt digitalne platforme in statusnega spremljanja, uvedba posvetovalne konference (screening+scoping) ter standardizacija zahtev in poročil;**
- (3) v skladu s predlogi GZS okrepi kadre, znanja in notranje mehanizme (skrbniki zadev, interne revizije, stalni izobraževalni sistem), ker brez tega roki in digitalizacija ne bosta izvedljiva;**
- (4) pri javnih in strateških infrastrukturnih projektih, kjer praksa kaže na večletna trajanja in ponavljajoče sodne cikle, predlaga rešitve za preprečevanje ponovnega odpiranja že razrešenih vprašanj in pospešitev sodnega varstva – sicer se investicijska časovnica objektivno ne bo izboljšala.**

Da sodelovanje in dialog pripomoreta k boljšemu strokovnemu delu, dokazujejo tudi dopolnitve in pripombe, ki so jih pisci poročil o vplivih na okolje in pripravo vloge za izvedbo predhodnega postopka, ki te storitve ponujajo na trgu, poslali na objavljena Priporočila za izdelavo poročila o vplivih na okolje (poročilo PVO) in pripravo vloge za izvedbo predhodnega postopka, ter najpogostejše pomanjkljivosti poročila PVO in druge dokumentacije (MOPE, Ljubljana, 9. 12. 2025). Podpiramo njihove pripombe in se pridružujemo njihovi skrbi, da bi se zapisana priporočila v praksi lahko uporabljala oziroma zahtevala nekritično in enotno za vse vrste posegov, ne glede na njihove specifične značilnosti in dejanski obseg. Po našem mnenju je mogoče samo s hitrimi,

učinkovitimi, preglednimi in transparentnimi postopki zagotoviti predvidljivo investicijsko okolje, ki je predpogoj za zeleni prehod, črpanje sredstev in konkurenčnost gospodarstva.

Za dodatna pojasnila smo vam na voljo.

S spoštovanjem,

Vesna Nahtigal
Generalna direktorica

V vednost:

- gospa Goranka Krošelj, veleposlanica, namestnica stalne predstavnice, predstavnica v Coreper I, Stalno predstavništvo RS v Bruslju, goranka.kroselj@gov.si